

Welke bestuurder **durft het meest en is innovatief, moedig en succesvol in de strijd tegen de bureaucratie?**

Binnenlands Bestuur presenteert de Beste Bestuurder van 2009 en de tien runner-ups.

HENK BOUWMANS

Beste Bestuurder

1. MARCO FLORIJN

De 32-jarige **Marco Florijn**, wethouder Werk & Inkomen en Sport in Leeuwarden, is de Beste Bestuurder van 2009. PvdA'er Florijn speelde innovatief en alert in op de crisis, maakt slim gebruik van nieuwe media als Facebook, Twitter, Hyves en LinkedIn en weet zo als een moderne, gedigitaliseerde bestuurder mensen te binden en bij elkaar te brengen. Bijvoorbeeld in Resto VanHarte, een minimarestaurant waar hij maandelijks met mensen eet die het moeilijk hebben en op de zes Werkpleinen in Friesland waarvan Florijn arbeidsmarktambassadeur is.

De jeugdige wethouder vergeet niet om zijn ambtenaren en de medewerkers van het UWV in die netwerken te betrekken. Florijn gebruikt de gemeentelijke organisatie met 1000 werknemers ook als voorbeeld op het gebied van diversiteitsbe-

leid. Hij biedt stageplekken aan mbo'ers en leerwerkplekken voor langdurig werklozen. Tientallen Leeuwarders hebben daardoor extra werkervaring opgedaan en een baan gevonden, ook buiten de gemeente. Marco Florijn kijkt op sportgebied verder dan de eigen gemeentegrenzen. Hij maakte met concurrerende gemeenten afspraken over samenwerking en introduceerde het zogenoemde sport-passe-partout. Zo maakte hij een combi tussen sport en sociale zekerheid. Het heeft geleid tot de reïntegratie van tientallen 'rotjochies' die bij de Leeuwardense profvoetbalclub SC Cambuur konden ontbijten, trainen, lunchen en daarna naar school gaan of werken. Cambuur kon door het project een nieuwe grasmat kopen. Met andere clubs werkt Florijn aan de bouw van een nieuwe hal met de inzet van ontslagen jon-

geren uit de bouwsector. En als cao-onderhandelaar voor de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) kijkt Florijn

hoe de gemeentelijke arbeidsmarkt aantrekkelijk kan blijven, vanuit de vraag 'hoe binden en boeien we als sector de nieuwe ambtenaar?' Uit de koker van Florijn kwam de leuke van de nieuwe wervingscampagne: 'Bij de gemeente heb je het in de hand.'

2. HERMAN KAISER

Herman Kaiser, burgemeester van Doetinchem, is de drijvende en inspirerende kracht achter de samenwerking van bestuurders, ondernemers, bankiers en vakbonden in de Achterhoek. De CDA-burgemeester heeft de klassieke tegenstelling tussen stad en platteland doorbroken door een wijze van optreden die niet langer de eigen, grote stad centraal stelde. Kaiser legt het accent op het gezamenlijke belang van de regio Achterhoek en doet dat op zo'n manier dat de buurgemeenten zich uitgenodigd voelen om mee te doen. Het resultaat is de Green Deal Achterhoek, die is gesloten om de economische crisis het hoofd te bieden en die het startpunt is om tot een duurzaam en groener beleid in het oostelijk deel van Gelderland te komen. Met het fenomeen van de 'versnelingstafel' kreeg Kaiser niet alleen betrokkenen om de tafel. Bureaucratische muren zijn geslecht waardoor bouw- en renovatieprojecten worden versneld. De gemeenten in de Achterhoek hebben een groenfonds opgezet, gaan over op LED-straatverlichting en op een groen wagenpark. Ook gaan ze de mogelijkheden voor toepassing van zonne-energie en kleinschalige biomassa onderzoeken en bekijken ze hoe hun gebouwen extra energiezuinig gemaakt kunnen worden. Bovendien wordt de hele Achterhoek binnen twee jaar voorzien van glasvezel. Verder wordt het aanbestedingsbeleid in overleg met Bouwend Nederland toegankelijker gemaakt voor lokale ondernemingen. Ten slotte gaan de gemeenten op voorstel van het regionale bedrijfsleven in de Achterhoek hun rekeningen aan bedrijven binnen 14 dagen betalen, waarbij zij uitdrukkelijk verlangen dat hun crediteuren op hun beurt hetzelfde doen voor hun onderaannemers. Afspraken en bewegingen tot samenwerking die allemaal in

gang gezet zijn door het bindende optreden van Kaiser.

3 STAN LYCZAK

Stan Lyczak, wethouder Ruimtelijke Ordening en Milieu in Alphen aan den Rijn, dankt zijn derde plaats op de lijst van Beste Bestuurders aan zijn doorzettingsvermogen en bestuurlijk zelfvertrouwen. Dat werd zichtbaar met het besluit om de rechtszaak tegen frauderende bouwers door te zetten. De gemeente Alphen aan den Rijn heeft bewijzen in handen van illegaal vooroverleg en prijsafspraken tussen bouwbedrijven bij de aanbesteding van de bouw van het stadhuis. En dus eist de gemeente 6 miljoen euro terug van bouwers die fraudeerden. VVD'er Lyczak kiest dus niet voor de gemakkelijkste weg. Niet schikken en plooiën zoals alle andere door de bouwfraudeaffaire getroffen gemeenten hebben gedaan. En voor wie nog twijfelt of het Lyczak ernst is: de Alphense wethouder wil bouwers die bij de fraude betrokken waren, uitsluiten voor komende projecten in de stad, zoals het Cultuurhuis en parkeergarages.

4. LODEWIJK ASSCHER

Lodewijk Asscher, wethouder Financiën, Inburgering en Jeugdzaken in Amsterdam, greep hard in bij het Bureau Jeugdzorg en bemoeit zich stevig met de wirwar aan instellingen die zich bezighouden met probleemgezinnen. De PvdA-wethouder toont geen enkel mededogen met slecht presterende scholen, noch met de stadsdelen die een zootje maken van de leerplichtcontrole: die wordt dus weer centraal geregeld. Het onderstreept de on-Amsterdamse 'niet lullen maar poetsen'-attitude van Asscher die ook indruk heeft gemaakt met het opschonen van de Wallen, de Amsterdamse toeristische trekpleister, en het en passant aanpakken van de mensont-

2

3

4

5

6

erende toestanden in dat gebied. Dat Asscher een gebrek aan durf niet verweten kan worden, toonde hij ook aan met zijn verzet tegen de door de landelijke politiek gewenste privatisering van luchthaven Schiphol.

5. SASKIA BOLTEN

Saskia Bolten, wethouder Arbeidsmarkt, Inkomen en Participatie, is in haar gemeente Delft de strijd aangegaan met armoede op een manier die buiten de eigen gemeentegrenzen de aandacht heeft getrokken. Kern van het beleid van de Delftse GroenLinks-wethouder is dat armoede niet meer puur moet worden gezien als een financieel probleem, maar als een participatievraagstuk. Dus wordt naast financiële ondersteuning bijvoorbeeld ook zwaar ingezet op de bestrijding van analfabetisme, is er veel aandacht voor sport bij de jeugd en wordt veel geïnvesteerd in het betrekken van zoveel mogelijk lokale organisaties bij de armoedebestrijding. Bolten is bovendien een prominent actievoerder tegen de voorgestelde verlenging van de termijn waarop iemand in de schuldhulpverlening mag zitten. In Delft is de schuldhulpverlening op de schop gegaan en zijn door de inzet van Bolten de wachtlijsten nagenoeg weg-gewerkt.

6. AHMED ABOUTALEB

Ahmed Aboutaleb, burgemeester van Rotterdam, lukt het om als allochtoon in het politiek sterk gepolariseerde Rotterdam burgemeester te blijven. Het eerste jaar als burgemeester was voor de PvdA'er niet gemakkelijk, met name door het uit de hand gelopen dancefeest in de duinen bij Hoek van Holland. Voorbereiding noch optreden van politie en gemeente was daar in orde en daarmee kwam

het functioneren van de burgemeester als eerst verantwoordelijke voor de openbare orde en veiligheid onder het vergrootglas. De PvdA-burgemeester weet echter vertrouwen te winnen door zijn manier van optreden en zijn tomeloze inzet. Alle onheuse op zijn afkomst gerichte aanvallen ten spijt blijft hij het hoofd koel houden en waardig opereren. De wijze waarop hij als immigrant is geïntegreerd in de samenleving, strekt veel nieuwe Nederlanders tot voorbeeld.

7. AHMED MARCOUCH

Ahmed Marcouch, stadsdeelvoorzitter in Amsterdam-Slotervaart, is zonder tegenspraak een van de meest gedurfde bestuurders van het land. Marcouch loopt niet weg voor de waarheid, is bereid om te luisteren en heeft oog voor het detail. Maar bovenal schuwt de PvdA'er nimmer het debat en zoekt hij de confrontatie om misstanden aan de kaak te stellen. Hij overdonderde zijn eigen allochtone achterban, die niet bepaald als homovriendelijk bekend staat, met het idee om de botenparade van de Gay Pride in Slotervaart te laten beginnen. Ook de autochtone bevolking verraste hij met zijn voorstel om islamonderwijs aan te bieden op openbare basisscholen.

Zijn confrontatieaanpak is door de PvdA-leden in Amsterdam-West niet beloond met een herverkiezing als lijsttrekker. Maar zijn aanpak om burgers krachtig op hun verantwoordelijkheden aan te spreken, heeft wel resultaat gehad: de criminaliteit in Slotervaart halveerde, rondslingerend huisvuil werd een zeldzaamheid en ondernemers vestigen zich weer in de wijk.

8. MARIJNEN/POLMAN

Het burgemeestersduo **Michel Marijnen** en **Han Polman** haal-

den met hun opzienbarende optreden tegen de coffeeshops in hun gemeenten Roosendaal en Bergen op Zoom een gezamenlijke nominatie binnen. Zij slokten de coffeeshops in hun gemeenten. Een moedige actie van CDA'er Marijnen en D66'er Polman, want daarmee gingen zij tegen het landelijk beleid in. Ook werd hun besluit door de collega's in de omgeving niet in dank afgenomen. Daarmee was hun besluit beslist spraakmakend, zie de overstelpende aandacht die het duo kreeg voor dit besluit. Het sluiten van de coffeeshops in Roosendaal en Bergen op Zoom mag met enige fantasie ook innovatief worden genoemd, simpelweg omdat niemand bedacht had dat sluiting óók een optie is om de overlast van coffeeshops aan te pakken.

9. JAN VAN DER MEER

In Kopenhagen praatte de bestuurlijke top van de wereld over een schoner milieu en energiezuiniger beleid. **Jan van der Meer**, wethouder Mobiliteit, Milieu, Groen & Recreatie in Nijmegen, weet de mondiale problematiek goed te koppelen aan lokale politiek. De Nijmeegse GroenLinks-wethouder maakte serieus werk van het stimuleren van de fiets en het terugdringen van het autoverkeer in de stad. Er komen extra fietsparkeerplaatsen in Nijmegen en de plannen voor de terugkeer van de tram in de stad zijn in de maak.

Het past in het doel van Van der Meer om milieubeleid concreet op de kaart te zetten. Daarom krijgen schone auto's korting bij het parkeren en als eerste stad in Nederland kregen 65-plussers gratis openbaar vervoer. Ook als eerste van Nederland bracht Nijmegen door infra-roodopnames vanuit een vliegtuigje in beeld welke delen van de stad de meeste hitte uitstralen: de daken. In lijn daarmee ligt natuurlijk de gemeentelijke subsidie voor het realiseren van 'groene' daken.

10. MARKA SPIT

Marka Spit, wethouder Sociale Zaken, Diversiteit, Integratie en Inburgering in Utrecht, keerde zich afgelopen zomer tegen PvdA-minister voor integratie, Eberhard van der Laan. De minister verklaarde onder druk van de Tweede Kamer dat het afgelopen moest zijn met gescheiden inburgering. PvdA'er Spit zag dat niet zitten en keerde zich tegen de bewindsman: een moedige, gedurfde en spraakmakende opstelling die inging tegen het algemene sentiment en tegen de minister van haar eigen partij. De motivatie van Spit was authentiek: het gaat om het doel, we moeten doen wat het beste werkt en dat is dus in dit geval anti-bureaucratisch handelen.

11. MARRIËT MITTENDORFF

Marriët Mittendorff, wethouder Jeugd & Gezin in Eindhoven, startte begin dit jaar een project om verslaafde hoertjes uit 'het leven' te halen en een opleiding te geven zodat zij na verloop van tijd anders de kost kunnen verdienen. Het project draagt de mooie naam Levenskracht. Veel mensen denken dan 'daar heb je weer zo'n zweefzus', maar het goede aan de Eindhovense CDA-wethouder is dat ze zich donders goed realiseert dat haar project heel gemakkelijk is af te doen als veel te idealistisch en dat ze toch gewoon doorzet, terwijl ook de groep voor wie al die menslievendheid is bestemd niet de gemakkelijkste is.

DE RESERVEBANK

Een tiental bestuurders moet genoeg nemen met de reservebank. Zij mogen zich toch gevleid voelen omdat zij de shortlist voor de verkiezing van de Beste Bestuurder haalden.

Jeroen Nobel, PvdA-wethouder van Financiën in Haarlemmermeer, scoorde met zijn onconventionele voorstel om elk huis houden 110 euro belastinggeld

terug te geven. **Loes van Ruijven-van Leeuwen**, burgemeester van Lingewaal, viel op door dat ze geen handtekening zette onder het convenant voor een regionale in plaats van een lokale brandweer. Deze CDA-burgemeester maakte zich ook als gastvrouw voor de eerste landelijke bijeenkomst van kleine gemeenten sterk voor de belangen van deze gemeenten.

Bart Eigeman, wethouder Jeugd en Onderwijs van Groen-Links in Den Bosch, viel op door een probleemgerichte benadering van het jeugdbeleid en een spraakmakende samenwerking met jeugdwethouders in de 'Bende van Bart'.

Rob Daamen, de Harderwijkse VVD-wethouder van Verkeer & Vervoer, Sport en Economische Zaken, liet zich na een mislukte Europese aanbesteding van een parkeergarage niet uit het veld slaan en koos voor een nieuwe aanbesteding om toch meer parkeervoorzieningen te krijgen. Ook verwezenlijkte hij de reconstructie van de N302 naar

Flevoland zonder jarenlang tijdverlies door de ruimte in de bestaande procedures te vinden.

Ellen Hanselaar-van Loevezijn (CDA), burgemeester van Roerdalen, knabbelde aan de traditionele machtsverhoudingen in de lokale dorpscultuur door een van haar wethouders te verbieden mee te doen aan het door de bevolking van zijn dorp op te stellen nieuwe dorpenplan.

Tjeerd Herrema (PvdA) dwong met zijn aftreden als wethouder in Amsterdam de hoofdstad het feilen van de Noord-Zuidlijn onder ogen te zien.

Reg van Loo, de partijloze burgemeester van Vaals, sprak zijn wethouder Ruimtelijke Ordening aan op niet-integer optreden.

Nol Kleijngeld, burgemeester van Waalwijk, koos niet voor gemakkelijk scoren. In plaats van de gemeentelijke subsidiekraan open te draaien om voetbalclub RKC te redden, vroeg de PvdA-burgemeester de eigen bevolking een bijdrage van 150.000 euro.

Fred de Graaf (VVD), burge-

meester in Apeldoorn, viel op door zijn optreden na de aanslag op de koninklijke familie op Koninginnedag.

Eric van Oosterhout (PvdA), burgemeester van Aa en Hunze, verbood ondanks twijfels over de bevoegdheid daartoe een bijeenkomst van 40 extremisten in zijn gemeente. Ook tartte hij de bureaucratie met zijn weigering mee te werken aan het verzoek van de Vreemdelingenpolitie om schaatser Frank Vreugdenhil op te sporen en zijn paspoort in te nemen. Vreugdenhil nam de Kazachstaanse nationaliteit aan met het doel de Olympische Winterspelen in Vancouver te halen. <

VERANTWOORDING

De Beste Bestuurder is gekozen door de redactie van *Binnenlands Bestuur*. De shortlist is samengesteld op basis van nominaties van redacteuren en lezers van *Binnenlands Bestuur* na een oproep in het blad en op de website. Een bestuurder moest om de shortlist te halen in het afgelopen jaar zijn opgevallen met een gedurfd, moedig, innovatief en/of antibureaucratisch optreden.